

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. II. Alia Fulginaten Domus. De eadem materia abusiva investituræ in supplantationem successoris, An dicatur talis, ubi fia ab initio pluribus personis ad eorum tertiam generationem, cum hoc, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

20 *Et in eadem dec. 377. par. 11.* Undè propterea, vel nulli, vel nimium rari sunt casus, in quibus hodie in foro de Pontificis, vel alterius supremi Principis potestate, directa, & præcisa cadat questio, haberi solita solum super voluntate, ad cuius defectum, pro infirmatione actus, omnes disputationes restringuntur; Ea verò, quæ per scribentes, circa potestatis defectum, non concurrente legitima, & publica causa considerantur, deduci, ac ponderari solent, Vel ad effectum fori interni, de quo ad forenses inspicere non pertinet, Vel ad effectum, ut Principi absentis, per magistratus, & officiales, replicandum sit, abstinendo ab executione, donec expectetur secunda, & quandoque tertia iussio; Vel demum ad effectum ea deducendi coram eodem, frequentius verò, coram suo cessore, ut grata revocet explicite, vel etiam implicite, non dando executionem, ex iis quæ in hac materia potestatis Papæ, vel alterius Principis, deducta habentur in Romana seu Salernitana sub tit. de Regal. disc. 148.

Aut verò agitur de Prælati inferioribus, in quibus non militet dicta potestas derogandi juri tertii, ac dispensandi impedimenti à juris etiam positivi dispositione resultantibus; Et tunc, triplex urget ratio potestatis defectum suadens, Una est, voti captandæ mortis, ex qua resultat infectio actus, ipso jure, juxta terminos text. in l. finali Cod. de pactis cum concord. Et, quoad istam, considerabam hodie saltem ex communi usu rectè procedendum esse cum dictis terminis feudalibus, cum quibus procedit Gratian. dista discept. 818. quoniam, quicquid esset de moribus illorum sæculorum, in quibus leges Romanorum prodierunt, hoc votum nimium timentes, de præsentis, usus ac experientia præbent, non adeò timendum esse, neque hoc inconveniens resultat, nam aliàs Pontifices, si non in ratione coactiva, saltem directiva, abstinere à concessionibus expectativarum, sive ab admissionibus resignationum, cum reservatione fructuum &c.

Altera est ratio præjudicii possessoris & tunc istud in sensu omnium, non est ab inferiori superabile, cum ex supra allegatis, omnes concordent, eatenus hujusmodi abusivas successiones substinere, quatenus, nullum nec quidem modi cum possessoris præjudicium contineant; Adhuc tamen ad plures effectus ex una vel altera specie infectionis resultantés, considerabile est, quod iste defectus, utpotè non intrinsecus, & de natura rei, sed accidentaliter, ratione præjudicii, non importet omnimodam infectionem ipso jure, sed solum præservationem dicti præjudicii, & quatenus possessor conquærat, illud que deducat, ita ut ob explicitam, vel implicitam ratihabitionem, quæ sperari valeat, actus ita implicitum habeat statum validitatis, sive suffragari valeat cautela ponderata per Gratian. ubi supra, & alios, conferendæ scilicet concessionem in tempus habile, cum clausula, ex tunc pro tunc, pro quando jus possessoris omnino cessaverit, quo casu nihil sua interest.

22 Tertia demum est ratio supplantationis, seu præjudicii successoris, & hæc pariter, cessante justa causa necessitatis, vel utilitatis Ecclesiæ, aliisque requisitis ad validam alienationem, necessarii, est inevitabilis, sed pariter non est infectio intrinseca, importans nullitatem ipso jure, sed habet implicitum statum validitatis, quoniam, ut in præsentis, quatenus non urget altera ratio præjudicii possessoris, contingere potest casus vacationis durante prælatura, seu jure concedentis, Et sic actus habet implicitum statum validitatis, suamque observantiam & executionem me-

reretur, quatenus tempore habili contingat, quod nimium refert, quia si actus esset ipso jure, & ab initio infectus, etiam ipsemet concedens impugnare posset, atque secundus concessio narius esset præferendus, cuius contrarium dicendum est in casu validitatis, quoniam, sicuti in beneficialibus, & similibus, receptam regulam habemus, quod gratia anterior, præfertur posteriori, ut colligit Gonzal. ad reg. 7 §. 2. pro cm. num. 2. Burat. dec. 421. n. 1. Rot. in Edebrunen. Prioratus 27. Inmi 1653. Alberg. & Sapius, ita investitura anterior posteriori prævaleat, ut, cæteris allegatis Gregor. decis. 109. nu. 9. Rojas decis. 339. num. 12. Rot. decis. 175. num. 23. 20. & 11. in quibus concordantes, quod tamen procedit, dato æquali concursu, sive ubi dispositio quoties C. de rei vindicat. non intret, nam aliàs, si secundus prius obtineat possessionem, & non simus in casu limitato, hic præferendus est, ut plene colligit Cephal. consil. 263. num. 9. & 10. & admittitur apud Rojas dicta decis. 339. & dicta decis. 175. num. 11. p. 10.

ALIA FVLGINATEN.

DOMVS

PRO

MUTIO ORFINO,

CVM

ANNA MARIA DE SILVESTRIS,
ET ELISEIS.*Casus disputatus coram A.C. & resolutus
pro Anna Maria.*

De eadem materia abusivæ investituræ in supplantationem successoris, An dicatur talis, ubi fiat ab initio pluribus personis ad eorum tertiam generationem, cum hoc, quod prius una, deindè altera generatio potiat.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 De invalida investitura abusiva Prælati inferioris.
- 3 Meliora sunt motiva facti quam juris.
- 4 Quando proprie dicatur investitura abusiva.
- 5 Prohibitum non est facere eandem concessionem pluribus personis in solidum ab initio.
- 6 Eadem concessio potest fieri pluribus, ac omnibus habitis competere, sed exercitium vel commoditas uni tantum.
- 7 Plures personæ materiales possunt concurrere ad constituendam unam personam formalem.
- 8 Unum officium potest eodem tempore concedi pluribus personis.

DISC. II.

1 **R**erentia eadem serie de qua in *præcedenti*, super qualitate & natura bonorum emphyteuticorum Episcopus Fulginei, de anno 1573. Episcopus, qui tunc temporis in propria patria erat Thomas Orfinus, de consensu illorum de Baldolis, qui in Emphyteusim possidebant quandam domum cum sui juris cessione ex causa corresponsiva facta, de ea investivit Polisenam Orfinam, & Ascanium Florentium ejus virum, nec non Justinianum & Mutium dictæ Polisenæ germanos fratres, ac Andream & Julium Cæsarem fratres dicti Ascanii, omnes ad tertiam generationem in forma consueta, ea conditione adjecta, quod durante generatione, vel dictæ Polisenæ vel dicti Ascanii, ex illo vel altero matrimonio, sive quod si ipsi dictam domum alteri venderent aut aliis alienarent, tali casu concessio facta dictis respectivè Ascanii, & Polisenæ fratribus evanesceret, solumque istis, ac eorum tertiæ generationi facta censeatur. Dissoluto autem dicto matrimonio per mortem Ascanii absque prole, Polisenæ ex secundo matrimonio suscepit Sillam in dicta domo succedentem, quæ procreavit Mariam Claricem monialem professam in Monasterio S. Annæ dictæ Civitatis, à qua seu Monasterio, domus prædicta vendita fuit Annæ Mariæ de consensu Episcopi novam investituram in forma consueta concedentis, ac declarantis invalidam dictam concessionem respectu præfatorum Justiniani & Mutii, utpotè abusivam, ac factam in fraudem & supplantationem successorum, A qua declaratione interposita appellatione per Mutium dicti alterius Mutii senioris ex filio nepotem, Et introducta per appellationem causa 2 coram A. C. hic post aliquas disputationes, sententiam absolutoriam eidem Annæ Mariæ concessit, motus ex eodem fundamento, quod ista esset investitura abusiva, proindeque invalida, utpotè facta in supplantationem successoris, procedendo simpliciter cum decisione tunc ad mensis edita in *alia Fulginaten. domus coram Cerro*, de qua *disc. præcedenti*, ubi defectus potestatis faciendi hujusmodi investituras abusivas in Prælato inferiori ex dicta ratione præsupponitur certa juxta decisiones in *Foro sempronien. seu Eugubina coram Coccino dec. 39. par. 8. & 37. par. 11. rec.*

3 **M**ihi licet pro Mutio actore scribenti, iusta & probabilis visa est dicta sententia, ex alio solido motivo facti, quod scilicet in casu quo ex Polisenæ, vel Ascanio generatio superesset, sive quod illi alienare vellent, investitura continet conditionem resolutivam respectu aliorum, cum expressa declaratione, quod dictis Ascanio, & Polisenæ tantum, ac ad eorum tertiam generationem concessio facta censeatur; Ideoque aliorum utriusque conjugis respectivè fratrum vocatio, etiam cum jure accrescendi erat, quatenus dicti conjuges prolem non haberent, vel non alienarent, unde propterea cum difficultas de plano tolleretur ex facto, mirabar tam de defensoribus quam de iudice, quod in puncto juris adeò altæ inspectionis immorentur, cum in decisionibus ac defensionibus cauturum, semper longè meliora sint, quando haberi possunt, motiva facti, in quorum subsidium, ad illa juris, semper dubia, & pro ingeniorum varietate incerta, recurrendum est, unde per ora peritorum forensium volitare solet dicerium, majoris ponderis ac valoris esse unam unciam facti, quam centum libras juris.

4 **C**ircumscripta verò dicta facti circumstantia, præfatum alterum motivum non placebat, atque in dis-

putationibus de super habitis, in quibus super dicto puncto juris tantum assumptus fui, dicebam mihi videri procedi cum æquivoco, unde propterea, ut sæpè contingit, placuit resolutio, sed non placuit ratio resolutionis. Dicebam etenim, præventivam seu abusivam investituram, verè & propriè dici illam, quæ ad instar expectativæ concessæ de beneficio pleno, datur in sola spe futuræ successiois rei feudalis, vel emphyteuticæ devolvendæ, post vitam vel defectam generationem possessoris, & nihilominus etiam tali casu id fieri posse non desunt Doctores ita firmantes, præsertim *Gratian. discip. 818.* cum aliis, de quibus in *præcedenti*.

Verum non erat iste casus controversiæ, quoniam concessio facta non erat pluribus ordine successivo, & per quamdam speciem substitutionis, ita ut una generatione deficiente, subintraret altera, quarum quolibet, tanquam ex nova investitura initianda de tempore quo effectum sortitur, haberet suum tractum successivum triam graduum, quo casu, verè & propriè esset, nedum supplantare successores, sed etiam alterare consuetam formulam investituræ, extendendo concessionem ad sex vel novem & ultra generationes &c. Secus autem ubi ab initio pluribus personis fieret concessio ad eorum respectivè tertiam generationem, quoniam non est multiplicare generationes, dum istæ eodem tempore in omnibus a qualiter ex tunc initiandæ, non sunt nisi tres, ita ut non excedatur consuetum tempus, seu solitus generationum numerus, solumque dicitur concessio, quæ non unitantum, sed pluribus personis ab initio fiat, quod de jure prohibitum non est, ac passim docet communis praxis.

5 **U**t præsertim de concessione ab initio pluribus facta, unde propterea cadere solet quæstio juris accrescendi vel non decrescendi, una ex pluribus personis, vel lineis deficiente, constat ex deductis per *Bellon. jun. de jure accresc. cap. 6. quest. 38. Cavalor. decis. 219. Burat. & Adden. decis. 50. in Ravennaten. emphyteusis 9. Decembris 1658. coram Alberгато, de qua habetur actum hoc eodem in. disc. 20. & in aliis; Ubi etenim non alteratur numerus generationum, ita ut in singulis detur quidam ordo successivus generationum, discretivè ex tempore effectuatæ concessionis initiandarum, quo casu res longissimum temporis tractum habere possit, sed in omnibus pariformiter idem generationum numerus, ex tunc computandus adjicitur, tunc non dicitur deri aliqua alteratio, quamvis circa fructuionem rei concessæ præscriberetur quidam ordo successivus, seu per & per posterius, quoniam non impleretur idem jus habitualiter, seu intellectualiter individuum, æqualiter, ac in solidum pluribus competere, ejus tamen exercitum & commoditatem residere penes aliquas personas tantum, ex iis, quæ in terminis jurispatronatus, vel feudi dignitatis de sui natura dividui cum similibus habentur apud *Bellon. jun. de jure accresc. dicto cap. 6. quest. 37. 48. & 50. & habetur latius deductum in Mutmen. feudorum de Rangonis sub titulo de feudis disc. 8.**

6 **O**mnes enim constituere dicuntur unam personam formalem seu intellectualem, aut collegiativam, repræsentam à pluribus personis materialibus, & successivè unam generationem tres gradus non excedentem, eodem modo, quo non implicat duas vel tres ac plures Ecclesias materiales, æqualiter concurrere ad efformandam unam Ecclesiam Cathedralalem, quæ per se unica & individua esse debet ex deductis in *Sypontina Cathedralitatis, & in Casar-Augustana Cathedralitatis sub titulo de præminentia curi*

eum similibus; Quemadmodum de converso recepissimum, ac frequens habemus, quod una persona materialis diversis respectibus representare potest plures personas formales diversas, unde sit debitor, & creditor, mandans & mandatarius & c.

Et de officiis, quæ de sui natura sunt magis indidua, & non nisi saltem in exercitio penes unam personam residere debent, ut possit unum officium pluribus concedi, habetur apud Reverer. dec. 168. ubi de Marin. in Add. Bellon. jun. ubi supra q. 50. & sr. cum aliis in Romana officiorum de Maximis sub iii. de Regalibus disc. 3.

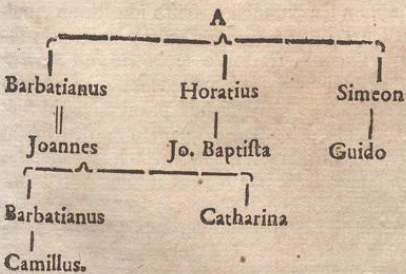
Clarius verò in hac facti specie, ex duplici circumstantia, Una quod supponebatur, ac de facto plures justificationes dabantur, id esse consuetum, quod scilicet investituræ ab initio & contemporaneè fiant pluribus personis, in solidum, & cum jure accrescendi, ad tertiam respectivè generationem; Et altera, quod stante consuetudine vel transactione, de qua in precedenti, ut Ecclesia non possit pro se retinere, neque alteri pro libito concedere, sed perneceesse renovare, Hinc proinde ista bona quamdam speciem seu naturam allodialium assumpsisse videntur, atque satis modicum est Ecclesiæ præjudicium, quod bona in una vel altera persona resideant, dum non potest retinere pro se ipsa, sed ad instar allodialium sunt in commercio & contrahatione, solumque considerabile videtur interesse laudemii occasione renovationum solvendi, in quo consistere dicitur successoris supplantatio, unde propterea in dicta alia Fulginaten. disc. precedenti, impugnando Ego in Prælato inferiori potestatem faciendi hujusmodi abusivas seu præventivas investituras, potissimum, ac principale fundamentum constituebam in præjudicio prioris emphyteutæ possessoris, & sic revera istud non videbatur motivum considerabile.

FOROLIVIEN.
EMPHYTEVSIS

PRO
THERESIA ET SORORIBUS
DE MERLINIS,
CUM

OLIMPIA DE FONTANIS.
Casus decisus per Rotam pro Olympia.

In concursu matris & amitæ ultimi emphyteutæ, cui istarum potius debita sit renovatio emphyteutis ex pacto & providentia.

Card. de Luca de Emphyteusi Pars II.

An jus petendi renovationem sit hæreditarium vel sanguinis & proximitatis. Et quomodo ista regulanda sit.

SUMMARIUM

- 1 **F**acti series.
- 2 Jus petendi renovationem competit conjunctis vel hæredibus ultimi emphyteutæ, non competit ex dispositione juris, quæ potius resistit.
- 3 Derivatur a traditionibus glos. & Bart. quæ recensentur.
- 4 Recensentur aliquæ auctoritates percutientes dictæ renovationis necessitatem in questione cum domino denegante.
- 5 An dicta æquitas necessitas procedat in Ecclesia, affirmativè.
- 6 Quibus personis competat hoc jus petendi renovationem, an etiam collateralibus & aliis conjunctis.
- 7 De auctoritatibus Romani. & sequacium, ut in concursu matris & amitæ mater sit potior.
- 8 An & quando deferendum sit doctrinis punctualibus vel rationibus.
- 9 An jus petendi renovationem sit hæreditarium.
- 10 Datur distinctio inter emphyteusim hæreditariam & pactionatam.
- 11 Posito quod in pactionata attendatur qualitas sanguinis & non hæreditatis, quomodo id intelligendum sit.
- 12 Convincitur de errore Roman. cons. 22.
- 13 In feudis mater & ascendentes reputantur extranei.
- 14 Declarantur auctoritates tenentes partes matris, cum quo præsupposito loquantur.
- 15 De rationibus, quibus innixa est æquitas necessaria renovationis, & quibus illa conveniant.
- 16 Renovatio dicitur facta continuatio investituræ, id eo quæ non importat emphyteusim novam, sed antiquam.
- 17 Jus petendi renovationem regulandum est ab ordine successivis, & quomodo id procedat.
- 18 De differentiis in proposito inter feudum & emphyteusim.
- 19 In quibus terminis procedant controversia proximitatis.
- 20 De circumstantiis particularibus, ob quas amitæ potius renovanda est.
- 21 Quid accedente voluntate primi acquirentis.
- 22 Vel ubi ultimus est pupillus, cui facta est substitutio.
- 23 Major æquitas prævalet minori.
- 24 De casu converso, in quo in emphyteusi hæreditaria pro matre contra amitam respondetur.

